Malá Nelly minulý rok, ako prvé dieťa zo Slovenska, dostala v Amerike špeciálnu infúziu s vlastnou pupočníkovou krvou. Zdá sa, že prvé veľké pokroky sú na svete.

Kmeňové bunky pomohli Nelly aj Alexovi

Keď nám lekár oznámil, že Nelly má detskú mozgovú obrnu, bol to obrovský šok,“ hovorí Mariana Vadovičová. Diagnózu sa dozvedeli až po prvom roku Nellynkinho života. Nasledovali ďalšie štyri, ktoré sa niesli v znamení rehabilitácií, cvičení a rôznych terapeutických pobytov. Pokroky ale boli len veľmi mierne.

Vlani jej však spoločnosť Cord Blood Center umožnila zapojiť sa do klinickej štúdie v Duke University Hospital v USA, kde dostala kmeňové bunky z vlastnej pupočníkovej krvi. *„Dnes som veľmi šťastná, že som sa rozhodla pre odobratie pupočníkovej krvi hneď po pôrode,“* hovorí mama Mariana. *„V mojej rodine sa totiž práve u žien vyskytovala rakovina. Verila som, že ju nikdy nebudem musieť použiť... Ale keď sme sa dozvedeli Nellynkinu diagnózu, bola som prešťastná, že pupočníkovú krv máme.“*

„Ešte veľa nevieme o tom, ako sa kmeňové bunky správajú v mozgu, ale myslíme si, že vysielajú isté chemikálie či hormóny, ktoré pomôžu opraviť poškodené mozgové bunky a vytvoria nové spojenia. Očakávame, že to potrvá niekoľko mesiacov,“ tvrdila vlani lekárka Jessica M. Sun z pediatrického oddelenia Duke University Hospital. V Nellynkinom prípade to vyšlo a jej rodičia sa dnes usmievajú rovnako ako ich dcérka. Tešia sa, že Nelly robí veľké pokroky. Už sama chodí, podľa maminy spevnela v páse a naučila sa padať na kolená. Rodičia ju pred nami chválili aj pre väčšiu samostatnosť. *„Každé ráno si sama umýva zuby, češe sa, vie sa obliecť bez mojej pomoci... Toto všetko sú pre nás novinky,“* dodáva vďačná mama.

Keďže vo Voderadoch, kde Vadovičovci bývajú, nie je špeciálna škola, Nellka chodí do rovnakej ako zdravé deti. Prvýkrát si do školskej lavice sadla tento september a podľa rodičov všetko hravo zvláda. Navyše, zdravé deti sú pre ňu veľkou motiváciou. Nellka za nimi nechce zaostávať, a tak sa snaží zo všetkých síl. A úspešne. A čo je na Nellynke najúžasnejšie? Jej nákazlivý úsmev a nekonečný optimizmus.

Alex sa lieči v Bratislave

Po roku od liečby Nelly dostal šancu aj štvorročný Alex. Po narodení mu tiež diagnostikovali detskú mozgovú obrnu. Jeho mama Lurie si nechala odobrať pupočníkovú krv, ako sama hovorí, preventívne. Aby si v budúcnosti nemusela nič vyčítať...

Alexík ju už využil, kvôli liečbe už ale nemusel cestovať za oceán, absolvoval ju v Bratislave. Na unikátnej klinickej štúdii sa podstatnou mierou podieľa práve spoločnosť Cord Blood Center. *„Alexík od podania pupočníkovej krvi stále napreduje, lepšie drží telo, trup, dokáže už nejaký čas aj sám sedieť,“* teší sa jeho mama. *„Veľké zmeny vidím aj v jeho psychike. Viac komunikuje, vyjadruje svoje potreby. Je vnímavejší a aj náročnejší, vyžaduje si viac pozornosti,“* vyratúva Alexove pokroky.

Okrem mamy sa oňho stará aj fyzioterapeutka Hedviga Szelleová. Povedala, že hoci nemôže s istotou tvrdiť, že všetky pokroky súvisia s podaním pupočníkovej krvi, no keď porovnáva liečbu detí s rovnakou diagnózou, s ktorými pracovala, Alexík napreduje omnoho rýchlejšie.

V „bratislavskej“ klinickej štúdii počas 5 rokov liečbu absolvuje 50 detí, ktoré majú uskladnenú vlastnú pupočníkovú krv. Všetky náklady spojené s liečbou hradí zadávateľ štúdie – Slovenský register placentárnych krvotvorných buniek, člen skupiny Cord Blood Center.

Silvia Vnenková
Foto: archív Vadovičovcov

Aby dojčenie bolo úspešné

Počas celej histórie ľudského druhu bolo dojčenie normou – samozrejmým spôsobom kŕmenia a starostlivosti o dieťa. Žena už od svojho detstva vnímala dojčenie v širokom kontexte starostlivosti o dieťa. Po pôrode vlastné dieťa dojčila tak, ako to vždy okolo seba videla. V prípade potreby našla pomoc a podporu v príkladoch zo svojho okolia.

Nanešťastie, dojčenie v našej spoločnosti dnes už nie je normou. Ženy vidia fľaše a umelú výživu od detstva a učia sa o nej viac ako o dojčení. Matka, ktorá chce dojčiť, často jednoducho nevie, kam sa má obrátiť o pomoc. Často nepozná nikoho, kto by mal dobré skúsenosti s dojčením. Informácie a rady, ktoré dostáva od rodiny, priateľov a blízkeho okolia jej väčšinou nepomáhajú, často sú prezentovaním mýtov alebo informácií, ktoré dojčenie ohrozujú.

Pomocou pre matky v spoločnosti, kde sa normou stalo kŕmenie fľašou s umelým mliekom, môžu byť podporné skupiny dojčiacich matiek. Ide o stretnutia spolu s poradkyňou pri dojčení. Takéto stretnutia dávajú matke podporu, ktorú zažívali všetky ženy v minulosti.

Podporné skupiny dojčiacich matiek, ktoré organizuje o. z. MAMILA **(www.mamila.sk)**, na lokálnej úrovni pomáhajú vytvárať priateľstvá. Matky zo skupiny pozývajú na ďalšie stretnutia svoje kamarátky, tehotné či dojčiace mamičky. Pomáhajú tak matkám na materskej dovolenke nebyť v izolácii, spoznávať nových ľudí. Zároveň sa tak vytvára kultúra dojčenia a obraz dojčenia, taký potrebný pre to, aby dojčenie bolo úspešné. Ako hovorí jedna z mamičiek Lucia s dcérkou Lily:

„Keď som otehotnela, veľa som o dojčení a vôbec o starostlivosti o dieťa nevedela. Začala som navštevovať podpornú skupinu, veľmi mi pomohla a stále mi pomáha. Moja dcéra má 13 mesiacov a stále ju dojčím, som preto veľmi šťastná. Veľká vďaka patrí aj tomu, že existuje možnosť navštevovať podpornú skupinu, ktorá mi často pomohla pri riešení problémov pri dojčení. Vedie ju skúsená poradkyňa, ktorej názory sú mi blízke, a veľmi rada sa stretávam s mamičkami, ktoré navštevujú skupinu. Som vďačná za to, že niečo také ako podporná skupina existuje.“

Stretnutia môžu byť pomocou aj pre tehotné ženy, ktoré na svoje bábätko ešte len čakajú, pretože dojčenie je zručnosť, ktorej sa najlepšie naučíme pozorovaním. Skúsenosti mamičiek im môžu výrazne uľahčiť ich vlastný vstup do materstva a dojčenia.

V Petržalke sa podporná skupina dojčenia koná každý mesiac (vždy prvý utorok v mesiaci o 16. h) v materskom centre Budatko na Holíčskej ulici. Je potrebné prihlásiť sa vopred na **www.budatko.sk.**

(ups)